

PŘÍRODOVĚDECKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Přírodovědecká fakulta Univerzita Karlova

Ústřední komise Biologické olympiády

Biologická olympiáda

58. ročník

školní rok 2023–2024

Seznam organismů

k tématu: **Jak se žije v lužním lese**

kategorie C a D

Marcela Mayerová

Dana Morávková

Eva Požárová

Praha 2023

SEZNAM ORGANISMŮ PRO PŘÍPRAVU NA TEORETICKOU ČÁST SOUTĚŽE

!!! Tučně jsou uvedeny organismy doporučené pro přípravu na teoretickou část **školního kola!!!**

Jak s následujícím seznamem pracovat? Podívejte se, jak všechny uvedené organismy vypadají. O těch, které nenajdete ve studijním textu, si v doporučené literatuře vyhledejte informace související s tématem letošního ročníku biologické olympiády.

HOUBY

kačenka česká, ohnivec rakouský, ohňovec olšový, outkovka pestrá, pevník chlupatý, sírovec žlutooranžový, sítkovec dubový, troudnatec kopytovitý, ucho Jidášovo

ROSTLINY

KRYTOSEMENNÉ BYLINY

bledule jarní, bublinatka jižní, **cibule kuchyňská**, česnek kuchyňský, **česnek medvědí**, devětsil, dvojzubec, **dymnivka dutá**, **dymnivka plná**, kokoška pastuší tobolka, kotvice plovoucí, **konvalinka vonná**, **kopřiva dvoudomá**, kopřivák morušovitý, kruštík polabský, křivatec žlutý, kuklík městský, ladoňka, **lilek brambor**, lilie zlatohlavá, máčka ladní, **mokrýš střídavolistý**, **netýkavka malokvětá**, **netýkavka nedůtklivá**, **netýkavka žláznatá**, **ocún jesenní**, **orsej jarní**, plicník, **podbílek šupinatý**, pryšec chvojka, **sasanka hajní**, **sasanka pryskyřníkovitá**, **sněžěnka podsněžník**, **svízel přítula**, vodňanka žabí, vrbina kytkokvětá

KRYTOSEMENNÉ DŘEVINY

Brslen evropský, bříza bělokorá, dub letní, habr obecný, **jasan ztepilý**, javor mléč, javor klen, jilm vaz, jilm habrolistý, **jmelí bílé**, **lilek potměchuť**, **ochmet evropský**, **olše šedá**, **olše lepkavá**, **střemcha obecná**, topol osika, **vrba bílá**

ŽIVOČICHOVÉ

MĚKKÝŠI

hlemýžď zahradní, **jantarka obecná**, okružák ploský, plamatka lesní, plovatka bahenní, svinutec tenký

PLOŠTĚNCI

motolice podivná

KROUŽKOVCI

žížala obecná, nitěnka obecná

ČLENOVCI

Korýši

buchanka, hrotnatka, **listonoh jarní**, **stínka obecná**, **svinka obecná**, **žábronožka sněžní**

Stonožky

stonožka škvorová, **zemivka žlutavá**

Mnohonožky

mnohonožka zemní

Pavoukovci

klíště obecné, lovčík vodní, piják lužní, sametka podzimní, slíďák bahenní, vlnovník lipový, vodouch stříbřitý

Chvostokoci

chvostokok

Hmyz s proměnou nedokonalou

Vážky

vážka ploská, šidélko, motýlice lesklá

Polokřídlí

bodule obecná, **bruslařka obecná**, dutilka šroubovitá, **vodoměrka štíhlá**, znakoplavka obecná

Hmyz s proměnou dokonalou

Brouci

krasec dubový, nosorožík kapucínek, páchník hnědý, potápník, **roháč obecný**, **tesařík obrovský**, vodomil černý

Motýli

babočka admirál, babočka kopřivová, babočka paví oko, babočka sítkovaná, hnědásek osikový, **jasoň dymnivkový**, modrásek bahenní, ohniváček černočárny, perleťovec stříbropásek

Dvoukřídlí

bzikavka dešťová, komár pisklavý, komár tygrovaný, komár záplavový, pakomár kouřový, tiplice obrovská

Blanokřídlí

sršeň obecná, vosa obecná, **žlabatka dubová**, žlabatka pruhovaná, žlabatka kalichová, žlabatka hrášková

OBRATLOVCI

Obojživelníci

čolek dunajský, čolek velký, kuňka obecná, kuňka žlutobřichá, mlok skvrnitý, ropucha obecná, **rosnička zelená**, **skokan hnědý**, skokan krátkonohý, skokan ostronosý, skokan skřehotavý, skokan štíhlý, **skokan zelený**

Plazi

slepýš křehký, **užovka obojková**, želva bahenní, želva nádherná

Ptáci

brhlík lesní, **čáp černý**, červenka obecná, **datel černý**, kormorán velký, krutihlav obecný, kvakoš noční, ledňáček říční, lejsek bělokrký, luňák červený, luňák hnědý, mlynařík dlouhoocasý, moudivláček lužní, **pěnice černohlavá**, **pěnkava obecná**, **puštík obecný**, racek chechtavý, sojka obecná, strakapoud malý, strakapoud prostřední, strakapoud velký, šoupálek krátkoprstý, špaček obecný, včelojed lesní, volavka popelavá, **žluna zelená**, žluva hajní

Savci

bobr evropský, **hraboš polní**, **jelen evropský**, kuna lesní, **kuna skalní**, myšice křovinná, myšice lesní, netopýr rezavý, **netopýr stromový**, netopýr velký, netopýr vodní, **plšík lískový**, prase divoké, veverka obecná

SEZNAM ORGANISMŮ DOPORUČENÝCH PRO PRAKTICKOU ČÁST SOUTĚŽE

(určování přírodnin)

!!!Tučně jsou uvedeny organismy doporučené pro přípravu na praktickou část **školního kola!!!**

HOUBY

hlíva ústříčná, **hřib smrkový**, liška obecná, **muchomůrka červená**, **muchomůrka zelená**, outkovka pestrá, **pestřec**, **pýchavka**, sírovec žlutooranžový, smrž, **troudnatec**, **ucho Jidášovo**

LIŠEJNÍKY

dutohlávka, **mapovník zeměpisný**, provazovka, puklěčka, **terčovník**

ROSTLINY

ŘASY

šroubatka, **žabí vlas**

MECHOROSTY

rokýt cypřišový, kostrbatec, **měřík**, **ploník**, **rašeliník**

KAPRAĎOROSTY

kapraď samec, **plavuň vidlačka**, plavuň pučivá, přeslička lesní, **přeslička rolní**, **osladič obecný**, sleziník červený, sleziník routička, papratka samičí

NAHOSEMENNÉ

borovice lesní, **borovice vejmutovka**, jalovec, **jedle bělokorá**, **modřín opadavý**, smrk pichlavý, **smrk ztepilý**, **tis červený**

KRYTOSEMENNÉ BYLINY

bika, **blatouch bahenní**, **bledule jarní**, bojínek luční, **bršlice kozí noha**, **čekanka obecná**, černohlávek obecný, **česnáček lékařský**, **česnek medvědí**, děhel lesní, **devětsil bílý**, **devětsil lékařský**, **dymnivka**, dvouzubec, **heřmánek terčovitý**, **hluchavka bílá**, **hluchavka nachová**, hluchavka skvrnitá, **hrachor lecha (jarní)**, **chmel otáčivý**, **jaterník podléška**, jílek vytrvalý, karbínek evropský, kokořík mnohokvětý, **koniklec**, **konvalinka vonná**, **kopřiva dvoudomá**, kopytník evropský, **kosatec sibiřský**, **kosatec žlutý**, **kostival lékařský**, kuklík městský, **křivatec**, křídlatka, kyčelnice, kyprej vrbice, **lilek potměchuť**, **lipnice roční**, lopuch plstnatý

mokrýš střídavolistý, **mrkev obecná, netýkavka malokvětá, netýkavka nedůtklivá, netýkavka žláznatá, ocún jesenní, okřehek, orobinec úzkolistý, orsej jarní, osívka jarní, ostřice, ovsík vyvýšený, peníze rolní, pitulník, plicník lékařský, podběl lékařský, podbílek šupinatý, pomněnka, popenec obecný, prvosenka jarní, prvosenka vyšší, pryskyřník prudký psárka luční, ptačinec velkokvětý, pumpava rozpuková, puškvorec, pýr plazivý rákos obecný, rdesno obojživelné, rdest vzplývavý, rosnatka okrouhlostá, rozrazil rezekvítek, řeřišnice luční, sasanka hajní, sasanka pryskyřníkovitá, sedmikráska chudobka, sítina, sněženka podsněžník, suchopýr, svízel přitula, šťavel kyselý, tužebník jilmový violka vonná, vlašovičnick větší, vodní mor kanadský, vrbina obecná, vrbina penízková, zběhovec plazivý, zevar**

KRYTOSEMENNÉ DŘEVINY

bez černý, bez hroznatý, brslen evropský, břechtan popínavý, bříza bělokorá, buk lesní dub červený, dub letní, dub zimní, habr obecný, hloh, janovec metlatý, jasan ztepilý, javor babyka, javor klen, javor mléč, jeřáb ptačí, jilm vaz, jírovec maďal, jmelí bílé, krušina olšová, lípa srdčitá, líska obecná, ochmet evropský, olše lepkavá, ostružiník, ptačí zob, růže šípková, střemcha obecná, svída krvavá, šeřík obecný, štědřenec odvislý, topol černý, topol osika, trnka obecná, trnovník akát, třešeň ptačí, vrba jíva, vrba křehká, zlatice

JEDNOBUNĚČNÉ ORGANISMY

krásnoočko, měňavka, treпка

ŽIVOČICHOVÉ

HOUBOVCI

houba rybníční

ŽAHAVCI

nezmar, medúzka

PLOŠTĚNCI

ploštěnka

KROUŽKOVCI

chobotnatka rybí, nitěnka obecná, pijavka koňská, žížala

MĚKKÝŠI

bahenka živorodá, **hlemýžď zahradní**, kamomil, **okružák ploský**, **páskovka keřová**, **páskovka hajní**, plamatka lesní, **plovatka bahenní**, plzák, **slávička mnohotvárná**, slimák, **škeble rybníční**, **velevrub**

ČLENOVCI

Pavoukovci

běžník, **klišť**, **křížák**, maloočka smaragdová, **pokoutník**, **sekáč**, skákavka pruhoaná, slídák, **štírek**, vodouch stříbřitý, vodule

Korýši

blešivec, **beruška vodní**, **buchanka**, **hrotnatka (perloočka)**, kapřivec, krab říční, listonoh, rak pruhoaný, rak říční, **stínka**, **svinka**, žábronožka

Stonožky

stonožka škvorová

Mnohonožky

mnohonožka, svinule

Hmyz – šupinušky

Rybenky

rybenka domácí

Hmyz – křídlatí

- hmyz s proměnou nedokonalou

Jepice

jepice (včetně larev)

Vážky (včetně jejich larev)

motýlice, **šídlo**, **vážka ploská**

Pošvatky

pošvatka

Škvoři

škvor obecný

Švábi

šváb obecný

Rovnokřídlí

cvrček, kobylka, krtonožka, saranče

Kudlanky

kudlanka nábožná

Pisivky

veš

Polokřídlí

bodule, **bruslařka**, klešťanka, **kněžice, mšice, ruměnice pospolná, splešťule blátivá, vodoměrka, znakoplavka**

-hmyz s proměnou dokonalou

Srpice

srpice

Sítokřídlí

mravkolev (i larva), **zlatoočka**

Chrostíci

chrostík (i larva)

Motýli

babočka admirál, babočka kopřivová, babočka osiková, babočka paví oko, bělásek ovocný, **bělásek zelný**, jasoň červenooký, lišaj šeříkový, lišaj smrtihlav, mol, okáč, **otakárek fenyklový, otakárek ovocný, přástevník medvědí, vřetenuška, žluťásek**

Dvoukřídlí

komár, masařka obecná, moucha domácí, octomilka, **ovád**, pakomár (i larva), **pestřenka**, roupec

Blechy

blecha

Blanokřídlí

čmelák, lumek velký, mravenec, pilořitka velká, sršeň obecná, včela medonosná, vos

Brouci

bázlivec olšový, **hrobařík obecný, chrobák, chroust obecný, chroustek letní, kovařík**, listokaz zahradní, **mandelinka bramborová, nosorožík, potápník, roháč velký, slunéčko sedmítečné (i larva), střevlík, světluška, svižník, tesařík, vírník, vodomil černý, zlatohlávek**

OBRATLOVCI

Ryby

cejn velký, **kapr obecný**, **karas**, koljuška tříostná, **lín obecný**, **losos obecný**, **okoun říční**,
ouklej, parma, piskoř pruhovaný, **plotice obecná**, pstruh duhový, **pstruh obecný**, **sumec
velký**, **štika obecná**, **úhoř říční**, **vranka obecná**

Obojživelníci

blatnice skvrnitá, čolek horský, **čolek obecný**, **čolek velký**, **kuňka**, **mlok skvrnitý**, **ropucha
obecná**, **ropucha zelená**, **rosnička zelená**, skokan (skupina hnědých skokanů), skokan
(skupina zelených skokanů)

Plazi

ještěrka obecná, **ještěrka zelená**, ještěrka živorodá, **slepýš křehký**, užovka hladká, **užovka
obojková**, užovka podplamatá, **zmije obecná**, **želva bahenní**

Ptáci

Potápky

potápka černokrká, potápka malá, **potápka roháč**

Brodiví a pelikáni

bukač velký, **kormorán velký**, **kvakoš noční**, volavka bílá, **volavka popelavá**

Čápi

čáp bílý, čáp černý

Vrubozobí

čírka obecná, hohol severní, **husa velká**, **kachna divoká**, kopřivka obecná, **labuť velká**, **lžičák
pestrý**, morčák velký, **polák chocholačka**, **polák velký**, rzohlávka rudozobá

Dravci

jestřáb lesní, **káně lesní**, **krahujec obecný**, moták pochop (= pochop rákosní), včelojed
lesní

Sokoli

ostříž lesní, **poštolka obecná**, **sokol stěhovavý**

Hrabaví

bažant obecný, **koroptev polní**, **křepelka polní**, **tetřev hlušec**, tetřívka obecný

Krátkokřídlí

chřástal, **lyska černá, slípka zelenonohá**

Dlouhokřídlí

bekasina otavní, **čejka chocholátá, racek, rybák obecný**, sluka lesní

Měkkozobí

holub doupňák, holub hřivnáč, **hrdlička divoká, hrdlička zahradní**

Kukačky

kukačka obecná

Sovy

kalous ušatý, puštík obecný, sova pálená, sýček obecný, výr velký

Srostloprstí

ledňáček říční

Šplhavci

datel černý, strakapoud velký, žluna zelená

Pěvci

brhlík lesní, břehule říční, červenka obecná, čížek lesní, dlask tlustozobý, drozd kvíčala, drozd zpěvný, havran polní, jiříčka obecná, konipas bílý, konipas horský, kos černý, křivka obecná, moudivláček lužní, pěnkava obecná, rákosník, rehek domácí, rehek zahradní, sojka obecná, skorec vodní, stehlík obecný, straka obecná, strnad obecný, sýkora babka, sýkora koňadra, sýkora modřinka, špaček obecný, ťuhýk, vlaštovka obecná, vrabec domácí, vrabec polní, vrána obecná, zvonek zelený

Savci

Hmyzožravci

ježek, krtek obecný, rejsec vodní, rejsek obecný

Zajíci

králík divoký, zajíc polní

Hlodavci

bobr evropský, hraboš polní, hryzec vodní, křeček polní, ondatra pižmová, myš domácí, myška drobná, norník rudý, nutrie říční, potkan, sysel obecný, veverka obecná

Šelmy

jezevec lesní, kuna lesní, kuna skalní, lasice hranostaj, lasice kolčava, liška obecná, norek americký, tchoř tmavý, vydra říční

Sudokopytníci

daněk evropský (parohy), jelen lesní (parohy), srnec obecný (parohy), prase divoké (stopy i typické části těla)

HORNINY

břidlice, pískovec, rašelina, spraš, vápenec, žula

Názvosloví a systém organismů podle www.biolib.cz